

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 837/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Františkom Komkom, Advokátska kancelária, Hlavná 27, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 MCdo 2/2014 z 22. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 MCdo 2/2014 z 22. januára 2015.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla:

„V právnej veci žalobkyne, sťažovateľky, [REDAKOVANÉ], proti žalovanému [REDAKOVANÉ] o vylúčenie spoluvlastníckeho podielu žalobkyne z exekúcie, sa viedlo na Okresnom súde v Poprade pod sp.zn. 11C 44/2012 súdne konanie.

Okresný súd Poprad rozsudkom zo dňa 7.6.2012, sp.zn. 11C 44/2012-43 vylúčil spoluvlastnícky podiel 1/2iny k nehnuteľnostiam zapísaných na [REDAKOVANÉ], kat. úz. [REDAKOVANÉ], parc. č. [REDAKOVANÉ] - zastavané plochy a nádvoria o výmere 709 m², [REDAKOVANÉ], budova stojaca na parcele č. [REDAKOVANÉ] z exekúcie vykonávanej Exekútorským úradom Michalovce, súdnou exekútorkou Mgr. Marcelou Zummerovou vedenou pod Ex 539/2009 na základe poverenia na vykonanie exekúcie udeleného Okresným súdom Poprad, č. 570 603 075 2 zo dňa 11.6.2009.

Procesný súd o trovách konania rozhodol tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi trovy konania v sume 2.575,65 Eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ako aj zaviazal žalovaného zaplatiť na účet Okresného súdu Poprad z titulu súdneho poplatku sumu 99,50 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, prejednal odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu I. stupňa bez nariadenia odvolacieho pojednávania a svojim rozsudkom sp.zn. 7Co 179/2012 zo dňa 25.4.2013 potvrdil rozsudok súdu I. stupňa a zaviazal zaplatiť žalovaného žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 795,07 Eur na účet jej právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Na základe podnetu žalovaného napadol generálny prokurátor SR mimoriadnym dovolaním rozsudky odvolacieho, i I. stupňového súdu vo výroku o náhrade trov konania z dôvodu, že tieto spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c) OSP), lebo súdy lebo súdy rozhodujúce o trovách konania pri stanovení odmeny za právne zastúpenie advokátom nepoužili správny právny predpis...

Najvyšší súd SR ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania uznesením sp.zn. 8MCdo 2/2014 zo dňa 22.1.2015 rozsudok

Krajského súdu Prešov z 25.4.2013, sp.zn. 7Co 179/2012 a rozsudok Okresného súdu Poprad, zo dňa 7.6.2012, sp.zn. 11C 44/2012-143 vo výrokoch o trovách konania zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Poprad na ďalšie konanie.

S takýmto rozhodnutím dovolacieho, Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 8MCdo 2/2014 zo dňa 22.1.2015 nemožno súhlasiť a takéto rozhodnutie všeobecného súdu je potrebné považovať za nezákonné, arbitrárne a ústavne neudržateľné. Navyiac, rozhodnutím dovolacieho súdu došlo k zrušeniu rozsudku odvolacieho súdu, ako aj I. stupňového súdu, čo je neprípustné...

Podľa nálezu ÚS SR z 12.2.2013, sp.zn. III. ÚS 307/2012 vyplýva, že judikatúra Ústavného súdu SR zastáva stabilne názor, že mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je aj účel mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch.

Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy.

Jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení vytykánych v mimoriadnom dovolaní...

Aj z judikatúry NS SR (uznesenie NS SR z 27.11.2009, sp. zn. 5MCdo 6/2009) vyplýva, že jedným z procesných predpokladov na podanie mimoriadneho dovolania je, že ochranu práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Vymedzenie tohto predpokladu teda znamená, že mimoriadne dovolanie nemožno podať, ak ochranu možno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, napr. návrhom na obnovu konania, dovolaním podaným účastníkom konania, návrhom na zrušenie uznesenia o predbežnom opatrení, ako aj v prípadoch, keď zrušenie alebo zmenu rozhodnutia možno dosiahnuť inak...

Aj z judikatúry všeobecných súdov R NS SR sp. zn. 1Cdo 185/2006 vyplýva, že ak bol v určitej právnej otázke vyslovený právny názor v stanovisku NS SR, sú všetky súdy všeobecných súdov, vrátane samotného Najvyššieho súdu SR, povinné pri svojom rozhodovaní z neho vychádzať, lebo stanovisko je pre ne záväzné. Vyplýva to z postavenia

NS SR, ktorý ex lege sleduje a vyhodnocuje právoplatné rozhodnutia súdov v občianskom súdnom konaní a na ich základe, v záujme jednotného rozhodovania súdov, zaujíma stanoviská k ich rozhodovacej činnosti vo veciach určitého druhu alebo charakteru, a tak predurčuje ich následný postup aj v iných obdobných veciach (uplatňuje sa záväznosť súdnej judikatúry erga omnes).

V napadnutom uznesení Najvyšší súd SR rozhodnutie Krajského súdu Prešov, ako aj Okresného súdu Poprad zrušil z dôvodu, že tieto spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c OSP).

Poznamenávam, že Najvyšší súd SR vo svojom uznesení sa vôbec nezaoberal argumentáciou žalobkyne, ktorú podala vo svojom písomnom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora SR zo dňa 4.12.2014 adresovanú samotnému Najvyššiemu súdu SR.

Najvyšší súd SR v dovolacom konaní v žiadnom smere neakceptoval judikatúru Ústavného súdu SR (nález I. ÚS 119/2012, uverejnený v časopise ZSP 5/2012, str. 215, podľa ktorého rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou občianskeho súdneho konania. Otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu len vtedy, pokiaľ by v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu bol obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti v dôsledku prepíateho formalizmu, či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia. Takýto postup všeobecného súdu nemôže byť tolerovaný, lebo predstavuje v konečnom dôsledku zásah do základného práva účastníka na súdnu ochranu, na majetku a v konečnom dôsledku aj na právnu pomoc.

Z gramatického, logického a systematického posúdenia ustanovení § 9 ods. 1, § 10 ods. 2, § 11 ods. 1 písm. a) vyhl. 655/2004 Z. z. možno vyvodit' záver, že pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom daného súdneho sporu, peniazmi oceníteľné, potom sa táto čiastka - suma považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj vo veciach určenia vlastníckeho práva k tejto veci, pretože citovaný právny predpis dôsledne rozlišuje situácie pre náhrady trov konania, kedy je predmet právneho sporu, o ktorého vlastníctve sa rozhoduje, peniazmi oceníteľný a kedy nie je.

Preto nie je možné vychádzať z názoru, že daná situácia nie je právom regulovaná a že vždy, keď je predmetom konania určenie vlastníckeho práva k veci, nemožno tento

predmet konania peniazmi oceniť... začatie konania podľa zákona o súdnych poplatkoch (zák. č. 71/1992 Zb.).

Inými slovami, explicitná úprava § 9 vyhl. č. 655/2004 Z. z. vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. a) cit vyhl. a rovnako aj príslušných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch.

V prejednávanej veci predmetom súdneho sporu bolo vylúčenie spoluvlastníckeho podielu 1/2iny k nehnuteľnostiam zapísaných na [REDAKOVANÉ], kat. úz. [REDAKOVANÉ], pričom hodnota tohto spoluvlastníckeho podielu bola a je oceníteľná peniazmi, pričom túto hodnotu spoluvlastníckeho podielu som ja, žalobkyňa, súdu pri uplatňovaní náhrady trov konania preukázala predložením znaleckého posudku znalca na ocenenie nehnuteľností (viď č. 1. spisu 38-42, ktorým bola stanovená všeobecná cena nehnuteľností zapísaných na predmetnom LV na sumu 235.000 Eur, z čoho 1/2 spoluvlastníckeho podielu patriacej mne, žalobkyni, má hodnotu 117.500 Eur.

Mylný a nesprávny je názor Najvyššieho súdu SR spočívajúci v tom, že za základ pre výpočet trov právneho zastúpenia je potrebné považovať základ pre výpočet súdneho poplatku vyrubovaného vo veci.

A contrario je potrebné poukázať aj na uznesenie NS SR, sp.zn. 4Obo 220/1996, podľa ktorého dôvody, ktorými bolo dovolanie odôvodnené, nie sú rozhodujúce pre určenie výšky súdneho poplatku za dovolanie. Ak je dovolanie podané z dôvodu, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, neznamená to, že predmet konania nemožno oceniť peniazmi.

Spravodlivosť sprostredkováva akceptovateľnosť rozhodnutia preto, že je univerzálnou hodnotou, lebo každý, aj najobyčajnejší človek, má schopnosť rozpoznať, čo je a čo nie je spravodlivé, čo značí, že v tomto zmysle je spravodlivosť kategóriou samej podstaty práva.

Bez dôvodné opomenutie konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR, ako aj Najvyššieho súdu SR vykazuje snahy jurisdikčnej ľubovôle a je z tohto hľadiska protiústavné (a tým aj nezákonné), ak všeobecné súdy, vrátane Najvyššieho súdu SR, dostatočným spôsobom nevyložia dôvody, ktoré ich viedli k odmietnutiu ustálenej rozhodovacej praxe (nález ÚS SR, sp.zn. I. ÚS 343/2010, R NS SR sp.zn. 1Cdo 185/2006, záväznosť súdnej judikatúry erga omnes).

Vzhľadom k tomu, že Najvyšší súd SR sa neriadil judikatúrou jak Ústavného súdu SR, tak aj Najvyššieho súdu SR, žiadnym spôsobom sa nevyporiadal s dôvodmi uvádzanými vo vyjadrení sťažovateľky k podanému mimoriadnemu dovolaniu GP a je v právomoci Ústavného súdu SR posúdiť napadnuté uznesenie NS SR, sp. zn. 8MCdo 2/2014, ktoré porušuje základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj jemu porovnateľné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Je preto namieste toto rozhodnutie Najvyššieho súdu SR podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy SR (a jemu zodpovedajúcemu § 56 ods. 2 a 3 zák. o ústavnom súde) zrušiť a vec vrátiť Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že v ďalšom konaní je Najvyšší súd SR viazaný právnym názorom Ústavného súdu SR (§ 56 ods. 6 zák. o ústavnom súde)...“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo [redacted] zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 8MCdo 2/2014 zo dňa 22.1.2015 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 8MCdo 2/2014 zo dňa 22.1.2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť trovy konania [redacted], ktoré je povinný zaplatiť právnemu zástupcovi sťažovateľky advokátovi JUDr. Františkovi Komkovi, Prešov, Hlavná 27 na účet založený vo [redacted], č. ú... vo výške 355,72 Eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8 MCdo 2/2014 z 22. januára 2015.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Hoci sťažovateľka v petite sťažnosti ako porušovateľka svojich práv označuje najvyšší súd, argumenty uvádzané v texte jej sťažnosti ale v podstate smerujú ku kritike postupu generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ktorý vôbec nemal podať mimoriadne dovolanie v tejto veci, pretože *„mimoriadne dovolanie nemožno podať, ak ochranu možno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, napr. návrhom na obnovu konania, dovolaním podaným účastníkom konania, návrhom na zrušenie uznesenia*

o predbežnom opatrení, ako aj v prípadoch, keď zrušenie alebo zmenu rozhodnutia možno dosiahnuť inak...“.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenia o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať (napr. III. ÚS 124/08). Úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov týchto všeobecných súdov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné (obdobne I. ÚS 17/00, I. ÚS 93/08).

Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uviedol:

«Na základe podnetu žalovaného napadol generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadnym dovolaním rozsudky odvolacieho i prvostupňového súdu vo výroku o náhrade trov konania z dôvodu, že tieto spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), lebo súdy rozhodujúce o trovách konania pri stanovení odmeny za právne zastúpenie advokátom (jej

výšky) nepoužili správny (náležitý) právny predpis. Namiesto ustanovenia § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) mali správne vychádzať z § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z., keďže predmetom sporu bolo uloženie povinnosti (vylúčiť vec z exekučného konania) a v takomto prípade predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi...

Žalobkyňa v konaní o mimoriadnom dovolaní uviedla, že dôvody uvádzané mimoriadnym dovolateľom nepovažuje za správne, jeho mimoriadny opravný prostriedok navrhuje odmietnuť a priznať jej náhradu trov tohto konania... Vyslovila názor, že pokiaľ nedošlo k uplatneniu dostupných právnych prostriedkov na ochranu práv (teda aj dovolania), mimoriadne dovolanie nemožno podať. ...

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Generálny prokurátor vychádza z toho, že pokiaľ je predmetom sporu uloženie povinnosti vylúčiť vec z exekučného konania v takom prípade ide predmet sporu, ktorý nie je možné oceniť.

Od správnosti vyslovenej premisy závisí, či pri výpočte trov konania, pokiaľ ide o odmenu advokáta za vykonané právne služby, (ne)má byť aplikované ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Z ustanovenia § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.Z. o odmenách a náhradách advokátov na poskytovanie právnych služieb vyplýva, že základná sadza tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva... Podľa ustanovenia § 10 ods. 2 citovanej vyhlášky, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby(...) Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon

právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu iba v prípade, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami (§ 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z.). Možno súhlasiť s vysloveným názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí z 13. decembra 2011, č. k. III. ÚS 534/2011-8 pokiaľ ide o konanie o tzv. incidenčnej žalobe, že „novšie zmeny v advokátskej tarife sú charakteristické ústupom od prihliadania k hodnote veci, práva alebo plnenia, ktoré sú predmetom preskúmaného úkonu alebo vzťahu a smerujú k ustanoveniu fixnej sumy pre všetky prípady žalôb podľa § 80 písm. c/ O.s.p .“

Žaloba o vylúčení veci z exekúcie podaná v zmysle § 55 Exekučného poriadku, je svojou povahou určovacou žalobou podľa § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku. Excindačná (vylučovacia) žaloba slúži na ochranu tým osobám, ktoré majú k majetku postihnutému exekúciou také právo, ktoré vylučuje, aby bol tento majetok použitý k nútenému výkonu rozhodnutia. Rozhoduje sa ňou o (ne)existencii takého práva na vec, ktoré nepripúšťa nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Právo na vec, ktoré nepripúšťa exekúciu, bude spravidla určitým typom vecného práva, môže ísť o právo vlastnícke, vecné predkupné právo, záložné právo a podobne. Výsledkom konania je zistenie súdu, či žalobcovi (ne)svedčí také právo k veci, ktoré vylučuje viesť exekúciu na predmetnú vec, čo predstavuje peniazmi neoceniteľnú skutočnosť. Pri posudzovaní náhrady trov konania v spore o vylúčení veci z exekúcie preto platí, že výška tarifnej odmeny advokáta sa určuje podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ako v spore s neoceniteľnou hodnotou veci.

V zmysle ustálenej súdnej praxe, ako aj rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, sa základ pre výpočet trov právneho zastúpenia určuje na základe rovnakých kritérií, ako základ pre výpočet súdneho poplatku vyrubovaného vo veci. Tento postup reflektuje jednotu základu pre všetky druhy trov konania, ktorých výška sa odvíja od hodnoty sporu (porovnaj napr. 2 M Cdo 18/2008, R 63/2008 - 1 M Obdo V 17/2006, 4 Obo 262/2007, III. ÚS 534/2011). Nemožno tiež opomínať skutočnosť, že základom pre výpočet súdneho poplatku v konaní o excindančnej žalobe je posúdenie existencie určitého typu práva k veci, čo rovnako predstavuje skutočnosť objektívne neoceniteľnú peniazmi odôvodňujúcu postup súdu pri vyrubovaní súdnych poplatkov v takomto konaní podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. K rovnakému

záveru dospel aj súd prvého stupňa v tomto konaní pri vyrubení súdneho poplatku za návrh na začatie konania i za podané odvolanie vo veci samej... Pri výpočte trov právneho zastúpenia treba preto v prípadoch sporov o vylúčení veci z exekúcie vychádzať zo základu tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z. z. (obdobne napr. Krajský súd v Bratislave sp. zn. 15 Co 463/2010, Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 17 Co 335/2011, Okresný súd Stará Ľubovňa sp. zn. 6 C/137/2009, Okresný súd Bratislava II sp. zn. 11 C/91/2012, Okresný súd Bratislava III sp. zn. 43 C/72/2011, Okresný súd Bratislava V sp. zn. 16 C/159/2009).

Na základe vyššie uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. Najvyšší súd preto mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia súdov vo výrokoch o náhrade trov (prvostupňového i odvolacieho) konania zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Dovolanie, ako sa mylne domnieva žalobkyňa, takýmto ochranným prostriedkom byť nemôže, lebo pokiaľ ide o trovy konania je prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku vylúčená (§ 239 ods. 3 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).»

Ústavný súd už viackrát (napr. IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010) judikoval, že iba výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania, pretože to je zásadne výsadou všeobecných súdov.

Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že toto obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov pre svoje rozhodnutie, pričom nezistil, že by jeho závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Najvyšší súd pri rozhodovaní a odôvodňovaní svojho právneho záveru správne aplikoval ustanovenia vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a jeho závery sú dostatočne odôvodnené, nevykazujú žiadne znaky svojvôle. Rozhodnutie je dostatočne odôvodnené. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru (IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014, II. ÚS 584/2014), v ktorej už opakovane konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu, prípadne porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti zhodne s doterajšou judikatúrou pripomína, že jeho úlohou nie je posudzovať vhodnosť, účelnosť výkladu príslušného právneho predpisu všeobecným súdom a rovnako tak ústavný súd nezjednocuje rozdielnu judikatúru všeobecných súdov.

Najvyšší súd reagoval na všetky námietky sťažovateľky, relevantne sa vysporiadal aj s jej generálnou námietkou o neprípustnosti podania mimoriadneho dovolania.

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby ústavný súd spochybnil závery napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2015